

Talepapir til Retsudvalget 6. april 2006 – Jørn Neergaard Larsen

Som nævnt af Hans Jensen vil jeg nærmere redegøre for vores betænkeligheder vedrørende lovforslagets virkninger i forhold til faglige voldgifter og de arbejdsretlige nævn – såsom afskedigelses-, leder og overenskomstnævne – og præsentere en mulig løsning.

Vi er yderst bekymrede for, at lovforslaget kan hæmme rekrutteringen af de nødvendige højesteretsdommere til de arbejdsretlige konfliktløsningsorganer. En række forhold gør, at disse organer ud fra retssikkerhedsmæssige betragtninger skal være forankret i landets højeste domstol.

Afgørelser i arbejdsretlige nævn og faglige voldgifter er inappellable ligesom afgørelser fra Arbejdsretten.

Parterne i en tvist i et arbejdsretligt nævn eller en faglig voldgift har ikke mulighed for at gå til de civile domstole. Det fremgår således af arbejdsretslovens §§ 10 og 22, at fortolkningsspørgsmål vedrørende overenskomster skal afgøres ved faglig voldgift.

Hertil kommer, at afgørelsen af en tvist i en faglig voldgift også har virkning for andre end de konkrete parter i tvisten, fordi afgørelsen vil være en fortolkning af den pågældende overenskomst. Afgørelsen får dermed betydning for mange lønmodtagere og arbejdsgivere, inden for et givet overenskomstråde. I visse tilfælde kan afgørelsen oven i købet have en afsmittende effekt på andre overenskomstråder.

Jeg vil gerne understrege, at vi anerkender, at det er et selvstændigt mål med lovforslaget at sikre en større spredning af bibeskæftigelsen blandt dommerne.

Efter vores opfattelse vil en sådan spredning blive sikret på det arbejdsretlige område gennem indførelsen af den såkaldte institutmodel. Det vil sige, hvor Arbejdsrettens formand – ud fra en liste af dommere, der er til rådighed for faglige voldgifter – udpeger den dommer, der skal behandle en bestemt sag.

DA og LO forbereder i øjeblikket et arbejde med henblik på at indføre institutmodellen i regi af arbejdsretsloven. Her vil vi aktivt bidrage til at sikre en spredning af bibeskæftigelsen inden for det arbejdsretlige konfliktløsningssystem. Vi har givet tilsagn om, at vi i yderligere omfang vil anvende dommere fra andre retsinstanser end højesteret. Rent praktisk vil det ske ved optagelse på listen

Det følger jo i øvrigt af lovforslaget, at ingen dommer kan påtage sig disse hverv uden godkendelse fra vedkommendes chef, dvs. vedkommende retspræsident. Det skal lige for god ordens skyld indskydes, at det ikke er i det arbejdsretlige konfliktløsningssystem, der hentes de store honorarer.

Vi er alvorligt bekymrede for risikoen for, at dommere, der i dag ”betjener” konfliktløsningen på arbejdsmarkedet, under henvisning til loftet fravælger hvervene.

Vi har behov for 2 ting:

Dels at få sikret at en del af honorarerne til de nødvendige dommere undtages fra loftet – akkurat ligesom staten har fået en undtagelse for lovbestemte hverv for dommere.

Dels, at det sikres, at en dommer, der er omfattet af institutmodellen, aldrig kan komme i den situation, at loftet i konkrete tilfælde er til hinder for, at den pågældende kan påtage sig en

sag, som ønsket af arbejdsmarkedets parter, og som i øvrigt kan godkendes af Arbejdsrettens formand. Det vil alene kunne være et problem i slutningen af år 3. Der bør være den fleksibilitet i forslaget, at der i sådanne situationer evt. kan foretages et fradrag i den næste 3 års periode.

Et konkret løsningsforslag

For at sikre et fortsat velfungerende konfliktløsningssystem foreslår LO og DA et ændringsforslag, der indeholder følgende tre elementer:

1. Indtægter fra hverv som forligs- og mæglingmænd undtages fuldt ud fra loftet i lighed med indtægter fra bl.a. Arbejdsretten.
2. Indtægter fra hverv som opmand i faglige voldgifter og arbejdsretlige nævn undtages fra loftet i det omfang indtægterne ikke overstiger det til enhver tid gældende honorar for en dommer i arbejdsretten. Det er en forudsætning, at opmanden udpeges af Arbejdsrettens formand i henhold til institutmodellen.
3. Det garanteres, at loftet ikke hindrer en dommer i at påtage sig en sag, der er ønsket af arbejdsmarkedets parter, og som i øvrigt kan godkendes af Arbejdsrettens formand.

Jeg vil gerne understrege, at ændringsforslaget fortsat sikrer en spredning af specielt højesteretsdommernes indtægter. Det beløb, som den enkelte opmand kan holde uden for loftet, vil maksimalt kunne udgøre ca. 128.000 kr. årligt.

Vi har udarbejdet et konkret ændringsforslag og et baggrundsnotat, der nærmere gennemgår forslaget, herunder de økonomiske og fordelingsmæssige konsekvenser.

Vi håber, at retsudvalget aktivt vil medvirke til at finde en politisk holdbar løsning, der imødekommer vores betænkeligheder.

Tak for ordet.

UDKAST

Talepapir til Retsudvalget 6. april 2006 – Hans Jensen

Først vil jeg på vegne af DA og LO takke for denne mulighed for at uddybe vores synspunkter vedrørende lovforslaget om dommers bibeskæftigelse.

Vi anerkender, at det er nødvendigt at foretage et indgreb for at imødegå den tilbagevendende, negative presseomtale af dommernes biindtægter. DA og LO var som bekendt repræsenteret i udvalget om dommers bibeskæftigelse, hvor vi også tilsluttede os indførelsen af et loft i dommernes indtægter.

Når det er sagt, er det vigtigt at bemærke, at udvalgets indgangsvinkel i arbejdet var, at man skal undgå *"i for høj grad at skade velfungerende ordninger"*.

Det er dette der er vores ærinde i dag. For selv om vi har med tilfredshed har noteret os, at dommernes indtægter fra Arbejdsretten holdes uden for loftet, mener vi desværre ikke det helt er nok for ikke at gå på kompromis med arbejdsretlige system, som er kendetegnende for "den danske models" virke.

Et enigt udvalg anførte, at det arbejdsretlige konfliktløsningssystem er velfungerende og af stor betydning og værdi for samfundet. Samtidig anførte udvalget, at systemet sikrer en smidig og hurtig sagsbehandling, der tilgodeser hensynet til vigtigheden af, at der træffes de rigtige afgørelser.

Det er vores opfattelse, at det nuværende lovforslag i den udformning det ligger er skadelig for det arbejdsretlige konfliktløsningssystem. Vi vil derfor over for udvalget præsentere en justering, der imødekommer de politiske ønsker, der har været om at sprede dommernes indtægter og begrænse enkelte dommers særligt høje biindtægter, og som samtidig sikrer en fortsat funktionalitet af arbejdsmarkedets konfliktløsningssystem.

Det er en forudsætning for konfliktløsningssystemet, at systemet kan bevare sin troværdighed og pålidelighed i forhold til såvel medarbejderne som virksomheder. Denne troværdighed og pålidelighed skabes ved tilknytning til Højesteret gennem arbejdsretsdommernes deltagelse i de ledende organer på området.

Jørn Neergaard Larsen vil komme nærmere ind på vores betænkeligheder i forhold til de arbejdsretlige nævn – såsom afskedigelses-, leder og overenskomstnævne – og præsentere en mulig løsning. Jeg vil rette opmærksomheden mod forholdene vedrørende Forligsinstitutionen

Forligs- og mæglingsmændene

Det nuværende forslag vil medføre, at indtægter fra hverv som forligs- og mæglingsmænd efter forligsmandsloven vil indgå i beregningen af loftet for dommere, der varetager disse funktioner. Det frygter vi får konsekvenser.

Det en forudsætning for et velfungerende og konkurrencedygtigt arbejdsmarked, at konflikter på arbejdsmarkedet kan forebygges via det arbejde, der udføres af forligs- og mæglingsmændene.

Disse opgaver er af overordentlig stor samfundsmæssig betydning, idet iværksættelsen af konflikter kan have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Storkonflikten i 1998 var meget indgribende for mange lønmodtagere; det medførte også et produktionstab på 10-12 mia. kr.

UDKAST

Pt. er forligsmanden højesteretsdommer. Det afgørende for mæglingsfunktionen er, at forligsmanden er én, der nyder parternes tillid, og en som der står respekt om. Det er præcis det, der er brug for, når arbejdsmarkedet står over for en truende konflikt.

Det er også derfor, forligsmanden sjældent skiftes ud.

Det ville være ulykkeligt, hvis et generelt indtægtsloft skulle betyde, at vi ikke kunne beholde den nuværende forligsmand, eller fremover give problemer med at få udpeget den forligsmand, som der kan opnås enighed om kan varetage denne så vigtige opgave.